

Komandi partur

Í komandi parti verður greitt frá Lucas Debes í sambandi við, at hansara bók um Føroyar júst er endurprentað í føroyskari týðing.

Socialisten H. P. Hansen.

Den mærkelige Socialist H. P. Hansen fra Skive, som, da han kom til Færoerne, særlig syntes at ville holde sig til Samfunds-spidserne, og efter hvad der fortælles, slet ikke vilde have noget rigtigt at gøre med de Socialister, som findes paa Færoerne, er efter sin Hjemkomst til Danmark optraadt som Forfatter og har skrevet nogle Artikler om Færoerne. Hans politiske Artikler har været behandlet i den færøske Presse. Navnlig bemærkelsesværdig er hans Afslutning med at beskyldte Kongshønde Patursson for i sin Politik at være ledet af meget uhelderlige Motiver (»det paturssonske Familieeventyr«) samt beskylder en privat Familie, som alle maa indrømme har medvirket en Del til Samfundsudviklingen paa Øerne, og har sat, hvad der tjentes i Virksomhed, for at have eller ville misbruge den færøske

ringe-Mening, den er den nulevende Slægt Island-Danmark.

Med denne Indnøgle faa Artikler ønsker jeg at sige, at Forhold til Færoer maa blive et gæstend til Island. Jeg med, at den Uvilje og her paa Færoer findes mod Danmark, maa bringes stumme. Det er gæstnemt at sige hvorledes det kan vist ingen de overlades Tiden; meningslinje i Danmark hold til Færoerne, det nulevende Slægthmende, bør sikker Jeg tor ikke antage, Stand til sikkert at Hensigten med mine er da ogsaa kun i saa vidt det kan lade fremstille Forholdene den almindelige, jævnerherjemme fær noget skab til Færoerne og I der, end den hidtil ha

H.P. Hansen átti nógvir yvirskriftir í føroyum bløðum

nyttede lejligheden til et Angreb paa mig, et Angreb der indirekte skulde tjene til Forsvar for Sambandspartiet og den Mand i hvis "stuttbuksum" og "knappatroyggju" den antifærøske Socialist var fotograferet. Hr. H.P.H. fremviser i Rigsdagen et Fotografi af sig selv i Hr. Sysselmand Samuelssens Nationaldragt."

Hvøið til álopið var, at Edward hevði ynskt danska fólkinum til-lukku við nýggju grundlóginu við teimum frælsisrættindum, sum nú vóru staðfest. Tað var sambært HPH og mongum øðrum óhoyrt, at ein partur av Danmark skuldi ynskja hinum partinum tillukku við felags grundlóginu.

Men Edward segði til tað: "Det forekommer mig ganske naturligt, at en Færing første Gang, han havde Ordet officielt her, udtalte sin Glæde over den Frihedssejr, den nye Grundlov er.

Eisini fekk Edward brikslað fleiri onnur viðurskifti, sum einki høvdu við politikk at gera, sum at Edward hevði søkt arbeiðið sum fúti í Føroyum.

Og so skiltist, at hann visti "okkurt annað" um Mitens og legði afturat: "Ja, jeg kan ikke her udtale, hvad jeg kender til dette Forhold, thi saa vilde jeg ganske sikkert blive stoppet af vor højt ærede Formand, hvad jeg ikke vil udsætte mig for."

So kann Edward leggja afturat: "Ikke saa lidt komisk bliver den sidste Sætning, naar man husker, at et lille Øjeblik efter blev Hr. H.P.H. stærkt paatalet af Formanden for at være "under det Niveau", som kan tillades i

Rigsdagen. Den Skam maatte den gæve Angriber lide. Det virker "sum vátur vøttur á kjaftin" at faa en saadan iøvrigt velfortjent Reprimande af den Højtærede Formand.

Det politiske Amfibium

Men Dimmalætting hevði hesa frásøgnina:

Aldrig nogen Sinde før har en færøsk Folkerepræsentant faaet en saa udpræget kølig Modtagelse i den danske Rigsdag, som tilfældet er blevet med vor nylvalgte Repræsentant, Hr. Edward Mortensen.

Det var al Grund til at vente, at Edward Mortensen efter hele den Valgagitation, han har bag sig, ikke kunne blive nogen heldig Repræsentant for os.

Først har han lagt sig ud med

Edward Mitens fekk av at vita frá H.P. Hansen. Men Edward var virkin í politikki 50 ár eftir, at hansara fremsti mótstøðumaður mátti leggja kongin

det store Socialdemokratiske Parti, med hvilket Hr. Samuelsen stod paa særlig god fod med – det gjorde han overhovedet med alle Rigsdagens Partiers ledende Mænd.... En af partiets mest fremragende Medlemmer, Redaktør H.P. Hansen skrev forleden, at Socialdemokraterne hverken havde Lod eller Del i Hr. Mortensen, og nu har han igen stærkere pointeret det samme og skriver om den færøske Folketingsmand som et politisk Amfibium [eitt djór sum livir bæði í sjógvi og í landi]. Den store Socialdemokraten, Partiets Hovedorgan gaar samme Vej.

Edward sat bert hesa einu setuna í Fólkatíninginum. Seinni varð hann lögtingsmaður 1916-1940. Aftaná valið í 1954 kom hann í landsstýrið. Hann kom við uppskotinum um eitt føroyskt útvarp, sum gjørdist veruleiki í 1957. Hann var kendur fyri at vera sakligur, og tað hevur neyvan verið nøkur orsök fyri teirri viðferð, hann fekk frá H.P. Hansen.

Orðaskiftið fyri og ímóti H.P. Hansen helt fram í føroyskum bløðum í 1916 við hvøssum greinum.

Rákið vendir

Í 1918 kom ein av fremstu donsku javnaðarmonnum, Frederik Borgbjerg, til Føroya. Hann var roknaður fyri at vera næstur Stauning í flokkinum.

Borgbjerg segði við ein havnarmann: "De har haft en af mine partifæller, H.P. Hansen, heroppe for et par Aar siden." Ja, desværre", var havnarmaðurin skjóttur at svara. Tá flenti Borgbjerg hjartaliga: "Desværre, ja det er et sandt Ord! Han holdt sig nok paa en forkerte Side her oppe."

Nú kom ymiskt fram í donskum bløðum, sum teir "figgindar", hann hevði skapt sær í Føroyum, kundu brúka móti honum.

Tá kundi bløðini eisini bera ta søgu, at H.P. Hansen varð blivin álopin á gøtuni av einum "fattiglem", hvørs familju hann sum fomaður í "fattigudvalget" hevði fingið inn á ein "fattiggaard", sum var tað mest eyðmýkjandi, sum kundi henda einum.

Tingakrossur kundi eisini endurgeva Jyllandsposten fyri at skriva, at orsøkin var tann, at H.P. Hansen "altid optræder paa en ubehagelig overlegen maade overfor de fattige."

Ein onnur søga sigur, at hann var kallaður Spytt Hansen, tí hann skuldi hava spýtt eftir konu, sum segðist at vera verkfalsbrótari. Onnur søgdu tó, at hann hevði ikki spýtt men bert "prutlað" eftir henni!

Gølan sum gjørdist

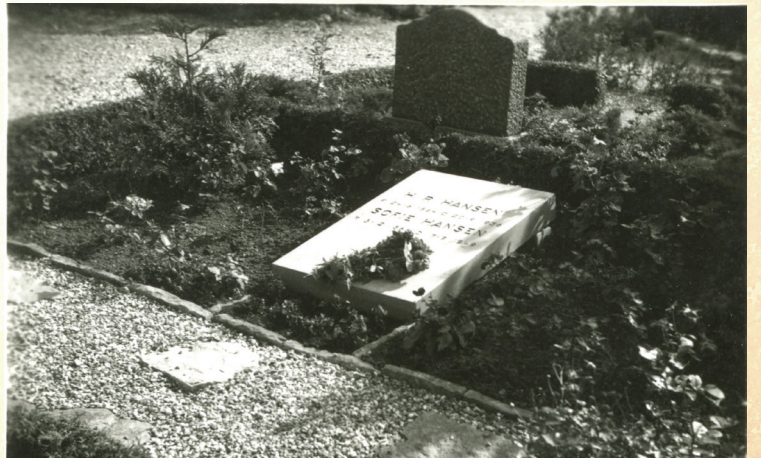
Sofie á eldri árum. Hon bakkaði mannin upp, tá ið á stóð

endabresturin á HPH.

Í 1923 var H.P. Hansen høvuðsmaður í eini gølu. Hann var nevndarformaður á einum barnaheimi. Tá kom fram, at hann hevði fríggjað við fyristøðukvinnuna á heiminum. Í Skive hevði hann eisini sínar politisku figgindar, og hetta gjørdist ein gøla av teimum heilt stóru, eisini við skrivning í bløðunum.

Hjá H.P. Hansen gjørdist ikki annað, enn at at leggja øll álitisstørv frá sær m.a. eisini fólkatingsssessin. Hildið var tá, at ein "hustrubedrager" hevði ongan móguleika í álitisstørvum.

Men konan, Sofie, sveik ikki. Hon royndi eisini at verja mannin í bløðunum, og sum tað verður sagt í einum donskum blaði: "Meget smukt tilsiger hun Manden Syndsforladelse og lover at staa ham bi, saa han kan finde den Fred, han saa haardt trænger til." Hetta sigur

Gravsteinurin hjá teimum báðum, Sofie og Hans P. Hansen

nakað um eina sterka kvinnu.

Tey fluttu úr Skive til Roskilde-økið, har hann livdi av einum høsnnagarði, sum floksfelagar hansara hjálptu honum at útvega sær. Afturat hesum kom hann at skriva fyri sosialdemokratisku pressuna, og at skriva, tað dugdi hann. Hann doyði í 1936.

Tingakrossur endar sína frásøgn um hetta mál soleiðis:

Hetta er triðja reiðskap í Rytters antiføroyska politikki, sum nú er komið illa fyri, um enn Skive Hansens misgerð er meira "óskyldug" í hesum samanhangi. Ein ring lagna tykist at fylgja teimum, ið útsettir vóru at tæna hesum politikki antin tað var í skúlastovuni, á prædikustólinum ella á ríkisdagspallinum.

Og nú kvetti ikki úr Dimmalætting!